

Kulturdepartementet
Postboks 8030 Dep
0030 OSLO

Høringssvar – innspillsnotat fra arbeidsgruppa for mangfold i film og tv

Midtnorsk Filmsenter viser til høringsbrev mottatt 19. desember 2012 og vil med dette avgi sitt høringssvar. Vi setter pris på at departementet har tatt initiativ til å se på utfordringene knyttet til mangfold i film og tv og arbeidsgruppen har levert mange interessante betraktninger og innspill. Vi har valgt å konsentrere vårt høringssvar om punktene 5.1.1. og 5.3.2. og viser forøvrig til høringssvar fra våre eiere Sør-Trøndelag fylkeskommune, Nord-Trøndelag fylkeskommune og Trondheim kommune.

5.1.1 Legge kortfilmstøtten til de regionale filmsentrene og opprette filmsenter i Oslo

Arbeidsgruppen foreslår at dagens kortfilmstøtte som forvaltes av Utviklings- og produksjonsavdelingen i NFI (UPA), økes og legges til de åtte regionale filmsentrene samt at det opprettes et filmsenter i Oslo.

Filmsenter i Oslo

Vi støtter arbeidsgruppens oppfatning av at mange i Oslo vil kunne ha glede og nytte av et filmsenter og at dette derfor vil være et positivt tiltak for unge talenter og frilansere i hovedstaden. Men det er samtidig viktig at man ikke mister formålet med de regionale filmsentrene av syne. I tilskuddsbrevet til de regionale filmsentrene for 2013 har Kulturdepartementet fastsatt følgende mål for de regionale filmvirksomhetene: *”Den regionale filmsatsingen er en del av den samlede nasjonale filmpolitikken. Kulturløftet II slår fast at det skal satses på filmmiljøer i regionene, jf Prop. 1 S (2012-2013) De regionale filmsentrene skal utvikle en regional filmkultur gjennom å bygge opp talenter, utvikle filmbransjen og øke filmkompetansen blant barn og unge i regionen. Sentrene skal også bidra til økt likestilling i filmbransjen”.*

De regionale filmsentrenes hovedoppgave er å bidra til at det utvikles sterke og stabile produksjonsmiljøer utenfor hovedstaden. Tabell 1 i Mangfoldutvalgets notat viser at 82% av fiksjonsfilmer på kino fra 2010-2013 som mottok statsstøtte hos Norsk filminstitutt hadde produsent i Oslo. Forutsatt at de regionale produsentene i tabellen også har hatt regional innspilling på sine produksjoner, viser tabellen videre at av de 72 filmene produsert uten regional produsent hadde bare 9 filmer (12,5%) regional innspilling. Litt forenklet kan man dermed si at i ni av ti tilfeller befinner filmfortellingen og filmfortelleren seg i samme område og miljø. Dette har sannsynligvis både en praktisk og kunstnerisk begrunnelse. Arbeidsgruppen skriver i sin rapport *”Dersom en produsent ikke kjenner seg igjen i en historie, ikke kan relatere til dens miljø, handling eller budskap – kort sagt ikke finner den relevant, vil det være sannsynlig at prosjektet blir valgt bort. Mangfold i produsentleddet er derfor av vesentlig betydning for mangfold i innholdet.”*

Når 82% av fiksjonsfilmene for kino Norsk filminstitutt støtter har produsent i Oslo og kun 1 av 10 av disse filmene har regional innspilling er det ikke overraskende at hovedstadsmiljøene preger mye av norsk film. Norge er et land med et stort mangfold i både landskap og lynne og vi tror det vil styrke norsk films oppslutning og posisjon både nasjonalt og internasjonalt om man i større grad klarer å ta dette mangfoldet i bruk.

Filmsentrenes viktigste rolle i den nasjonale filmpolitikken er med andre ord ikke å gi nyetablerte og frilansere et tilholdssted slik arbeidsgruppen foreslår for Oslo, men å sørge for at det i alle landsdeler utvikles stabile profesjonelle filmmiljøer som kan leverer et mangfold av filmer av høy kvalitet og på den måten øke oppmerksomheten om norsk film både lokalt og internasjonalt.

Vår anbefaling er derfor at man venter med å prioritere et filmsenter i Oslo til målet om flere sterke filmmiljøer og en økonomisk solid filmbransje utenfor hovedstaden er nådd. Vi ser behovet for et tilbud til

ungdom med minoritetstilhørighet. Dette er imidlertid en oppgave Oslo kommune kan ivareta uten å opprette et eget filmsenter, for eksempel gjennom et samarbeid med Viken filmsenter eller Mediefabrikken i Akershus som har lang erfaring med talentutvikling.

Flytting av kortfilmstøtten fra Norsk filminstitutt til de regionale filmsentrene

Dette forslaget er todelt. For det første foreslår utvalget at den nasjonale tilskuddsordningen for kortfilm legges ned og for det andre at tilskuddsmidlene til kortfilm ved de regionale filmsentrene økes.

Øke tilskuddsmidlene til de regionale filmsentrene

Landets åtte filmsenter mottar i 2013 samlet 43 millioner kroner i statstilskudd. Statsstøtten går i all hovedsak til utvikling og produksjon av kortfilm og dokumentarfilm og benyttes ut over dette til bransjeutviklende tiltak og filmtiltak for barn og unge. All drift av filmsentrene finansieres lokalt. Statstilskuddet til filmsentrene tilsvarer i dag ca 10% av de nasjonale fondsmidlene på kr 437 millioner som forvaltes av Norsk filminstitutt. Når vi vet at 82% av statsstøtten til fiksjonsfilm på kino fra Norsk Filminstitutt havner i samme by er det etter vår mening et signal om at arbeidet med å utvikle sterke konkurransedyktige filmmiljøer utenfor hovedstaden bør intensiveres. Det viktigste virkemidlet i utviklingen av en profesjonell bransje som leverer filmer av høy kvalitet er midler til produksjon og utvikling av filmprosjekter. Et solid produksjonsvolum er en forutsetningen for stabile bærekraftige filmmiljøer utenfor hovedstaden. Vi er derfor enig med arbeidsgruppen i at tilskuddsmidlene til de regionale filmsentrene bør økes. Skal det satses på filmmiljøer i regionene slik Kulturløftet II slår fast må de regionale tilskuddsordningene styrkes.

For å sikre et større produsentmangfold i norsk filmproduksjon foreslår vi derfor at det settes et mål om at 20% av den samlede statsstøtten til filmproduksjon fra og med 2015 formidles gjennom regionale tilskuddsordninger og 80% gjennom nasjonale tilskuddsordninger. Vi mener det bør være mulig å nå dette målet uten å legge ned eller kutte i de nasjonale tilskuddsordningene. Den samlede statsstøtten til filmproduksjon inklusive statstilskuddet til filmsentrene og de regionale filmfondene utgjør i dag 490 millioner kroner. 20% av den samlede statsstøtten tilsvarer med andre ord 98 millioner kroner. Den samlede støtten til regionale filmtiltak er i dag på 53 millioner. Det dreier seg med andre ord om en økning på 45 millioner. De to siste årene har vi hatt en gjennomsnittlig årlig økning i den samlede statsstøtten til filmproduksjon nasjonalt og regionalt på 28 millioner kroner. Går man fem år tilbake i tid får vi en gjennomsnittlig årlig økning på 35 millioner. Det betyr med andre ord at det bør være mulig å nå 20%-målet innen 2015 uten å kutte i de nasjonale tilskuddsordningene hos Norsk filminstitutt.

Nedleggningen av den nasjonale tilskuddsordningen for kortfilm

Vår anbefaling er at Norsk filminstitutt fortsatt skal ha et ansvar for å bidra til å utvikle og fremme norsk kortfilm. Vi tror ikke at vi oppnår et større mangfold i norsk film gjennom å legge ned eller svekke de nasjonale tilskuddsordningene. Norsk filminstitutt og de nasjonale ordningenes rolle er å sørge for at den offentlige filmstøtten de disponerer til enhver tid går til de beste prosjektene og de dyktigste filmskaperne i landet. De regionale filmsentrenes og de regionale tilskuddsordningens rolle er å stimulere til at det utvikles sterke filmmiljøer utenfor hovedstaden som kan konkurrere om de nasjonale midlene og sørge for at vi unngår at brorparten av de nasjonale midlene havne i det samme området år etter år. **Vår anbefaling er derfor at den nasjonale tilskuddsordningen for kortfilm opprettholdes.**

Hvis man likevel skulle velge å ta kortfilmstøtten ut av Norsk filminstitutt og fordele midlene på filmsentrene er vår anbefaling at kriteriene for hvordan midlene fordeles mellom sentrene tas opp til ny vurdering. Tildelingen av midler til regionale filmsenter har fra og med budsjettåret 2012 foregått etter en kriteriemodell hvor 60% av midlene fordeles etter folketall og 40% etter bransjestørrelse i regionen og sentrenes planlagte tiltak innen kompetanseheving, barn og unge og likestilling. Vi mener det er problematisk at offentlig støtte til profesjonell kunst og kultur fordeles etter en modell hvor folketall er det viktigste kriteriet. Talent og profesjonalitet i kunsten som i idretten har lite å gjøre med innbyggertall og å lage kunst profesjonelt er ingen rettighet på samme måte som sykehjemsplasser og barnehager. Videre tror vi at det er en fare for at dagens modell i stedet for å skape økt mangfold vil bidra til å forsterke skjevhetene i bransjen. Det er stor variasjon i hvor mye de ulike landsdelene og filmsentrene mottar i statsstøtte, fra 3,1 millioner til 8,2 millioner kroner. Med dagens fordelingsmodellen vil de som mottar mest støtte også ha de beste forutsetningene for å få mer. Den samme mekanismen har bidratt til å opprettholde hovedstadens særstilling. Når 80% av de nasjonale tilskuddene til fiksjonsfilm på kino havner i østlandsregionen har

bransjen i denne regionen selvfølgelig bedre forutsetninger for å utvikle seg og bli stadig bedre enn bransjen i de sju andre regionene som deler på de resterende 20 prosentene. De som mottar mest støtte stiller også sterkest i kampen om nye tildelinger. De regionale filmsentrene er opprettet for å bryte denne spiralen, ikke forsterke den. Vi mener derfor statsstøtten til filmsentrene bør fordeles etter en modell som i større grad fremmer mangfold og like muligheter. Filmsentrenes rolle er etter vår mening ikke å fullfinansiere den regionale filmproduksjonen, men å stimulere til at det utvikles flere sterke filmmiljøer som leverer film av høy kvalitet. En av flere alternative fordelingsmodeller er derfor å fastsettes et felles grunnbeløp for alle filmsentrene med utgangspunkt i et produksjonsvolum som gir tilstrekkelig stabilitet og kontinuitet i alle landsdeler.

Ellers støtter Midtnorsk filmsenter arbeidsgruppens forslag om at også de regionale filmsentrene kan tildele økonomisk støtte til utvikling av manuskript for kinofilm og tv-drama.

5.3.2 Film-X: opprette et filmverksted for barnehage- og skolebarn

Arbeidsgruppens forslag om et opplevelsessenter for film i Oslo er et spennende og godt forslag, men vi vil samtidig understreke viktigheten av å opprettholde filmtilbudet til barn og unge i hele landet. I kjølvannet av *Veiviseren* ble finansieringen av en del oppgaver som tidligere lå hos departementet og Norsk Filminstitutt flyttet over til Norsk kino- og filmfond ved FILM & KINO. Dette gjelder blant annet støtte til regionale tiltak for barn og unge. Dette innebærer at filmsentrene, for å kunne opprettholde sitt filmtilbud til barn og unge må kutte tilsvarende i tilskuddene til profesjonell filmproduksjon. I 2013 kutter Film & Kino støtten til filmtiltak for barn og unge i regionene dramatisk. **Fra 2011 til 2013 har vi opplevd en nedgang i støtten til filmtiltak for barn og unge i regionene fra 3 millioner til 0,5 millioner kroner. Vår anbefaling er derfor at man prioriterer å få tilbake en ordning med øremerkede midler til filmtiltak for barn og unge i regionene tilsvarende tilbudet i 2011 på 3 millioner.** Denne ordningen kan enten forvaltes direkte av de regionale filmsentrene eller av Norsk Filminstitutt.

Trondheim 18. mars 2012

For Midtnorsk Filmsenter AS

Solvor Amdal
Daglig leder

Arild Kalkvik
Styreleder